XVI-ik évfolyam. 51-ik szám. Kőszeg, 1896. deczember 20-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyiltter sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

A jövendő iparosai.

Az utóbbi évtizedek alatt minden téren találkozunk a haladás és fejlődés jelenségeivel, de e jelenségek talán sehol sem oly feltünők, mint a tanoncz-oktatás terén. Az 1881-ik évi népszámlálás adatai szerint 75,000 iparos-tanoncz közül csak 5000 részesült továbbképzésben, holott az 1891-ik évi népszámlálás tanusága szerint 1000 iparos iskolában 1882 tanitó vezetése alatt 85,753 tanoncz részesült már oktatásban s az oktatás czéljára 370000 frt használtatott fel.

Ezen adatok a mult mulasztásait helyreütni törekvő nagy haladást jelentenek.

De mindamellett kétségtelen, hogy a tanoncznevelés nagyon sok kivánni valót hagy fönt. És pedig úgy a szellemi kiképzés és a szakszerü ismeretek elsajátitása, mint az erkölcsi nevelés terén.

A szellemi kiképzést illetőleg el kell ismernünk, hogy ez irányban azok, kik hivatásszerüleg nyujtják azt a növendékeknek, — a tanítók megteszik kötelességüket.

Azonban a sikeres tanítás útjában nehéz akadályok állanak és pedig legelső sorban a tanoncz-anyag tekintetében. Intelligens családaink ritka kivétellel csak vásott gyermekeiket szánják az iparos pályára; mi még nem jutottunk el a művelt nyugat egészséges felfogásához, mely lehetővé teszi, hogy intelligens családok gyermekei az iparos pályára lépvén, az anyagi jólét oly kedvező fokára emelkedhessenek, mely a tudományos pálya embereinek csak ritkán jut osztályrészül. De még károsabb állapotot idéz elő a tanoncz-anyag azon része, mely szegény szülék gyermekeiként születve legfölebb 10-ik életéveig tanul s azután valamely gazdához két évre mint jószág-őrző elszegődve, két év alatt csaknem mindazt elfelejti, a mit az iskolában tanult s alaposan megfogyott ismeretekkel 12 éves korában tanoncznak áll be.

S itt határozottan az ipartörvény azon intézkedésében rejlik a hiba, hogy a tanonczul való felvételhez egyszerüen 12. életév betöltését követeli. Bizonyára a törvényhozás itt a népoktatási törvény teljes végrehajtására és a hat osztályu elemi iskolára gondolt. Azonban ez be nem következett. S így az érdekelt köröknek kellene gondoskodni arról, hogy tanonczul 12-ik életévét betöltött oly növendék vétessék föl, a ki egyuttal hat elemi osztályt kitanult. S ezekhez alig felesleges hozzátenni, hogy legjobb tanonczokul az iparos családok gyermekei tünnek ki.

A mi az erkölcsi nevelést illeti, elképzelhető, hogy az a kevés eredményt mutathat fel már csak azon oknál fogva is, mert a fentebb előadottak szerint a tanonczok közé iskolától elvadult fiuk kerülnek. Ezek mosdatlan beszédmódja és megfelelő gondolkodása fertőző ragályként terjed át a többiekre. Ha sokszor az utczán halljuk a tanoncziskolákból tömegesen hazatérő fiuk beszédeit s látjuk viselkedésüket, nagyon érthető, hogy ezekkel szemben másutt is, de nálunk is már rendőri beavatkozásnak kellett történni. S e tekintetben iparosainkat is mulasztás terheli, mert az ipartörvény 62. §-a helyesen rendeli el, hogy „az iparos köteles tanonczát . . . jó erkölcsre, rendre . . . szoktatni. Ez a rendelkezés kötelezi a tanoncztartó iparost, hogy a tanoncz erkölcsi neveléséhez teljes erejéből hozzájáruljon.

S itt figyelmessé teszszük iparosainkat ugyanazon törvény, ugyanazon szakaszának azon másik pontjára, hogy „az iparos köteles tanonczát, az iskolába járásra, ott, a hol tanoncz-iskola van, a tanoncz-iskolába járásra szoritani.“ Nem oly értelmü a mi figyelmeztetésünk, mintha tanonczaikat az iskolától elvonnák. Világért sem, hisz ez különben is törvényileg büntettetnék. Arra a tapasztalatra akarunk rámutatni, hogy iparosaink jelentékeny része a tanoncz-iskolának nagy jelentőségét eléggé nem méltatja. Pedig nem szabad sem saját érdekünk, sem a jövendő nemzedék értelmessége érdekében azon álláspontra helyezkedni, hogy a tanoncz által az iskolában eltöltött órák hiábavalók és a munkaadó rovására esnek. A szükséges szellemi képzettség csakis az iskolában szerezhető meg. Azonban a tanítóknak minden ügybuzgósága kárba vész, ha magok a mesterek nem értetik meg ujra és ujra a növendékekkel, hogy az iskola szorgalmas látogatása által készülhetnek elő sikeresen jövendő élethivatásukra. Hisz ha a tanoncz látja mesterének csekély s bármely okból eredő ellenszenvét az iskola-látogatás ellen, nagyon hajlandó lesz ezt önmaga előtt is mentségül használni a hanyagságra. Ellenben a mester buzdítása és ellenőrzése a jövendő számára egy-egy derék iparost teremt meg s azonkivül az értelmesedő tanoncz magának a mesternek is igazi segítsége és öröme. S ezentúl a tanoncznak a mester részéről eredő kitanítása a szorosan szakszerü ismeretekben és kézügyességben nem kielégitő. Nagyon sok helyen a tanoncz tanulása első éveiben nem nyer egyfolytában szakszerü oktatást, hanem lát-fut, házi, sőt tán cselédi teendőket végez, a mi akadályozza a tanulásban és bizony nem nagyon alkalmas arra, hogy előtte hivatása értékét emelje s tanéveinek tán utolsó negyedében tanul s akkor is a szükséges alap hiányában tán csak annyit, hogy később csakis a kontárok számát szaporithatja.

Elmondottuk mindezeket azért, mert mi városunk jelen viszonyai közt súlyt helyezünk egy erős és intelligens iparos-osztály minél teljesebb számmal leendő megalakulására s hiszszük, hogy ez előbb-utóbb befog következni, a minthogy már

TÁRCZA.

Felejtsd az . . . álmokat.

A „K. és V.“ eredeti tárczája.

Felejthetetlen nyári napok, ott a tündérszép Balaton partján; most is, még igen sokáig éltek emlékemben. Nem felejtem a tó csendes, majd hullámzó vizét, regényes vidékét, azt a levegőt, melyet a szellő hozott Badacsony s Szigliget ormairól, azokat a csillagsugaras enyhe nyári éjjeleket s a te ábrándos szemedeit, melyekkel, habár csak egy pillanatra, megigéztél engem is. Csak egy pillanatra, azután észretértem — hisz nő vagy te is.

Mikor először megláttalak a fürdőn, midőn megismerkedtünk, nem hittem volna, hogy valaha beléd szeressek; én, a magam józan, hideg gondolkozásával. Nem is álmodtam volna, hogy az a világos barisztruhás karcsu leány, a maga barna szemeivel, édesen csengő kacagásával annyira beférkőzzék a szivembe s oly sok nyugtalan, kinos órát okozzon.

Szerettem — talán lehet igy nevezni azt az érzést — és csalódtam; nagyon csalódtam s mégis jól esik a viszszaemlékezés. Pedig Babáry hegedüje már akkor megjósolta a jövőt s biztatott az érzelmes dallal, búsan: „Felejtsd az édes álmokat — az édenből ki vagy tagadva.“ Igaz. Álom volt, édes álom s nem birom felejteni ép azért, mert oly végtelenül kellemes, boldog érzés volt. Eme érzés hamvadozó tüzenél fogok melegedni, talán nagyon sokáig, tán örökre; mert volt abban annyi melegség, hogy annak heve, egy sivár eleten át némi csekély, türhető enyhet adjon egy embernek, kinek az élettel nem sok dolga van már, ki leszámolt a hiu örömökkel, a jövő ábrándjaival s kinek egyedüli szórakoztató társa a munka.

Pedig volt idő, hogy rózsásabb sziuben láttam a világot; azt hittem, nekem is szól a madárkák szerelmes éneke, a virág édes illatta, úgy láttam, hogy az a tüz, mely a nők szemében ragyog, igaz benső meleg s hogy nincs armány, rideg önzés a világon.

Világos, enyhe nyári éj volt a mi kimentünk az esplanádra élvezni a gyönyörü estét. Én és Blanka elől, a mamája, egy kevésse ismert művész urral követett bennünket. Benn a zene-teremben a feketeszemü nevelő kisasszony a Tatjana-keringőt játszotta, miközben a vastag setabottal járó szőke hadnagy a zongorára dőlve mereven nézte a szép leányt, mintha ezzel zavarba szeretné hozni; de az a játékba merülve észre sem vette a hadnagy tekintetét. Az étkező asztaloknál még nagyrészt együtt volt a társaság, csupán a gyermekeket küldték lefeküdni. A Balaton sima csendes tükörén a teljes hold s a fénylő csillagok visszfénye rezgett, ragyogott.

Blankával kissé előrehaladtunk s a mama szava hallatszott:

— Lassabban, gyermekek!

Nem beszéltünk sokat. A leányt nem érdekelte most az a felületes társalgás, a fürdő pletykáiról, az egyes alakoknak ténykedéseiről, ami különben máskor nagyon mulattatta. Szótlanul haladtunk egymás mellett, hosszú rithmikus lépésekben. Olv jól esett az a csendes hallgatás s az a fehérruhás érdekes szőke leány mellettem, észrevettem, ugyanigy érezett. Szótlanul karomba fűzte a kezét s befordultunk a csónakház felé vezető útra. Blanka ábrándozva ringatta fejét s fel-fel tekintett a csillagsugaras menyboltozatra. Midőn egy fényes bolygó, hirtelen hosszú ivben lehullott az égről, összerezzent s szorosabban simult hozzám, mint egy gyermek, ki védelmet keres az ijesztő mumus elől. És talán egyet gondoltunk.

— Ha az én csillagom lett volna?

Mikor a csolnakban elhelyezkedtünk, vidám gyermekes öröm fogta el. Kiczagot, tapsolt kis kezeivel, amint beljebb, mint beljebb siklottunk a fényes, sima viztükrön. A leány biztatott, sebesebben s a halk, erős csapások alatt meghajolt az evező rudja. Már messze benn voltunk a vizen, a fürdőháznak csak sötét körvonalait láttuk a holdfényes éjben. Bevontam az evezőket s keresztbe téve magam előtt, karomra támaszkodva, Blanka szemeibe néztem, ki előttem ült. A mama a művész urral beszélgetésbe merült. Azután halkan, minden bevezetés nélkül szóltam a leányhoz:

— Szeretsz?

Nem felelt e szóra. Lehajtotta fejét s ruhájának szegélyével babrált. Megfogtam a kezét.

— Nézz rám, szeretsz? kérdém ujra, még halkabban mint előbb s kényszeritém, hogy rám tekintsen.

Szemei könyben úsztak s én elereszettem a remegő kis kezet, azután megragadtam az evezőket, egy nyomással megforditottam a csolnakot, hogy majd felbillentünk. A mama ijedten kiálltott fel, a művész ur karjához kapva:

— Jenő, az istenért, mit csinál?

— Megforditottam a csolnakot, nagyságos asszonyom, visszatérünk a partra, már nagyon előrehaladt, az éj s hűvös kezd lenni.

A művész ur a holnapi mulatságról kezdett beszélni, mely tombolával lesz egybekötve s hangversenynyel, melyen ő is énekelni fog.

Szótlanul hallgattuk fecsegéseit mig a parthoz értünk. Hazatérőben kitört belőlem a keserüség s amint kissé előrehaladtam Blankával, megkérdeztem tőle:

— Miért nem felelt kérdésemre, nem csak látni, hallani is akarom a szájából, hogy szeret, szóljon hát, mit reméljek, mi lesz velünk. Arra kért, hogy még ne beszéljek a mamájával. De hát miért? Játszani akar velem csupán!

régóta bekövetkezett más városokban, a hol a megfelelő polgári elem már régebb időkben kiképződött. Nálunk sok viszásságnak okozója az a körülmény, hogy az intelligenczia a népesség számához képest majdnem elenyészően csekély. S nincs is kilátás arra, hogy az u. n. honoratior-osztály révén, jelentékenyen emelkedjék. Mi azon elemeken túl, a melyeket e czélra gazdaközönségünk szolgáltat, egy hatalmas iparos intelligenczia képződésében találjuk meg jelenlegi értelmiségünk egészséges kiegészülését.

Ifj. Szilágyi Gyula.

Simándi Zsigmond szinigazgató és a kritika.

Simándi Zsigmond szintársulata deczember 5-ik óta működik városunkban. Csepregből jött ide s ez a körülmény gyanus sejtelemmel töltött el nem csak bennünket, hanem városunk szinházlátogató közönséget is. E rossz sejtelmeket csak némileg oszlatta el az előleges szinijelentés, mely daczára a kevéssé ismert nevü direktornak, egy eléggé rendezett társulatnak a képét tárta elénk. Csakhogy közönségünk bizalmatlan és méltán. Nem adott egészben hitelt az előleges szinházi jelentésnek s így történt, hogy a szinházba járó közönség leginteligensebb bérlői nem irták alá a bérletivet s magának a szintársulat titkárának, *Lukácsi* Aladárnak szavai szerint azon megindokolással, hogy nem sokat várnak attól a szintársulattól, mely falusi szereplések után tér be városunkba.

Az indokolást helyesnek találjuk, de nem zárkózhatunk a közöny hideg ködmönébe egy törekvő, habár kicsi, de rendezett társulat előtt. Ezen meggyőződésben vártuk a társulat működésének kezdetét, az első előadások eredményét. S ime mit tapasztaltunk. A szintársulat beköszöntött; de csonkán, a hirdetett tagoknak egy részével — legyen a szinigazgatónak dicséretére mondva: a nagyobb részével — s karmester, zene nélkül. Az előre bemutatott *Réthi* László karmesternek sem bire, sem hamva. Sőt ma, a 13-ik előadás után is zene s karmester nélkül állanak. Igaz ugyan, hogy mult vasárnap a *Méltóságos csizmadiá*-ban s hétfőn a *Mi történt az éjjel* előadása alatt *Pápai* czigány-zenekara kisérte a darabban előforduló kuplé és énekrészeket, csakhogy ezzel nem lehet bekötni a közönség szemeit. Operettet s más énekes darabokat e hiányosságok miatt nem is adhatnak elő s így csupán a vígjátékokra s bohózatokra szoritkoznak, némi enyhülésére annak a kis közönségnek, mely egyéb szórakozás hiányában reá van utalva a szinházba járásra. Hanem énekes darabot nem birnak ki ennek a közönségnek az idegei sem s azért felvonások közben, sőt alatt egyenkint távoznak a szinházból. (Példákkal, nevekkel szolgálhatunk, Simándi direktor ur!)

Most még nem beszéltünk a társulatnak túlnyomóan gyenge, számba nem vehető erőiről (bár van egyket érdemesebb tagja), azokról a kolosszális szerepnemtudásokról, ügyetlen mozgásokról s ennek révén a laza, rendetlen előadásokról s a sugónak kétségbeejtően hangos szaváról. Úgy, hogy általános a meggyőződés: ha volt is valaha rossz szintársulat Kőszegen, ehhez fogható rosszat még nem üdvözöltek a bálház ódon falai.

S ilyen művészetért 80 kros első helyeket árulnak? Hiszen ha 10 kros első helyeik volnának, akkor is az előadás végén az impressiók behatása alatt 5 krt vissza kellene kérni a kasszánál, mert amit produkálnak, az garasas művészet, de nem szépművészet, melyért egy intelligens közönség mindenkor lelkesedni tud.

Mindezek után itelje meg maga a közönség, minden elfogulatlan ember, vajjon igazságtalan, s méltánytalan volt-e az első hétről, mult számunkban közölt szinházi referáda. Szól ez a következőkép:

Simándi Zsigmond szintársulata már egy hét óta működik városunkban s a közönség elég szép érdeklődést tanusit az előadások iránt, ugyannyira, hogy a direktornak nem igen lehet oka a panaszra. Sajnos, nem állithatjuk ezt a közönség részéről, a mi természetes is akkor, mikor olyan szintársulattal áll szemben, melynek nincs karmestere, nincs zenéje s olyan tagok felett rendelkezik, kik a hangos szavu súgó után is csak nyögdécselni tudnak s kapkodnak a szavak után. A diszletekről ne is beszéljünk. Az ilyen alapon nyugvá előadások szemlélését lehet a szórakozás egy neméneк tekinteni, de műélvezetről nem is álmodhatunk; pedig a szinháznak az a hivatása, hogy ilyesfélét nyujtson — hebe-hóba! Részletes referádába — a jelenlegi állapotokat tekintve — ezidőszerint nem bocsátkozhatunk. Hiszszük azonban, hogy a szini évad nem fog a kezdet silányságaival tovább folyni. Helytelennek találjuk egyébként a városi tanács eljárását is, mely az előleges információk beszerzése nélkül vakon adja meg az előadásokra szóló engedélyt. De talán másképpen lesz ez a közel jövőben.

Igy szól a — Simándi direktor szerint — igazságtalan kritika, melyet, mellékesen megjegyezve, ama szinházlátogatók, kikkel eddig alkalmunk volt beszélni, feltétlenül helyesnek mondottak, sőt kijelentették, hogy az lett volna helytelen eljárás a részünkről, ha mi is takarni vagy elhallgatni igyekeztünk volna a botrányos helyzetet s a közönség bizalmával visszaélve segédkezet nyujtunk a közönség rászedésére.

Amde Simándi szinigazgató a maga szemüvegén tekinti s más világitásban látja a tényeket, mint a közönség és a kritika. Megharagszik s hogy elhallgattassa a kellemetlen kritikát, arra a tapintatlan, mondjuk ki egyenesen, buta ötletre jut, hogy kiküldött szinházi referesünktől bevonja a szerkesztőség tiszteletjegyét, felkérve őt, hogy miután oly igazságtalanul támadja a társulatát, kimélje meg a szinházba járástól. Ezt ő mondta, Simándi szinigazgató!

De hát kicsoda voltaképpen az a Simándi szinigazgató? — Egy sajnálni való ember, kinek erkölcsi gyönge égénél csak a szellemi korlátoltsága nagyobb.

Ilyen úton nem kerülheti el az őszinte s igazságos kritikát a jövőben sem.

S mi itt Kőszegen is, nem azért megyünk szinházba s fizetünk ántrékat, hogy elnézők legyünk; mi követelünk valamit azért a pénzért, amit fizetünk.

Bejön, falusi szereplések után hozzánk azzal a vakmerő gondolattal, hogy ami ott a parasztoknak jó volt, azt a mi közönségünk is megemészti. Ez már nem impertinens észjárás, ez több annál, mire e helyen nem lehet elégge illő kifejezést irnunk.

S midőn a nyomorult, szégyenteljes állapotok miatt felemeljük jogos szavunkat, még eleg kiméletesen és röviden, akkor előáll Simándi szinigazgató s kisütve rozsdás érveléseinek pisztolyát, referensünknek a szinházi terem bejáratánál útjára állva, elveszi tőle a szerkesztőség tiszteletjegyét!

De gondoskodunk arról, hogy gyászos szereplése szélesebb körben is köztudomásra jusson, hogy ha bárhova megy, mindenhol ismerjék előzetesen is kiletét s előleges szinházi jelenteseit a kellő értékére szállithassa le a közönség, nehogy másokat is úgy felü tessen, mint bennünket.

Figyelmébe ajánljuk e körülményt a hatóságoknak is. A mi városi tanácsunk, sajnos, előleges információ nélkül adta meg az engedélyt s ezért lesz még egy komoly szavunk a t. tanácshoz is.

Ha majd jónak, időszerűnek látjuk, mi továbbra is közöljük a szinházi kritikát. Mert jogot erre elvégre is nem az a tiszteletjegy ád, melyet önök, Simándi szinigazgató ur, mély tisztelettel, hajlongva pártfogásért esedezve szoktak átadni az előadások megkezdése előtt, az évad elején.!

Kérőleg emelte reám nedves szemeit s azután csendesen, szakgatottan beszélni kezdett:

— Ne haragudjék Jenő. Szeretem magát, nagyon szeretem s talán ép azért nem tudtam magának elmondani azt, mit most már meg kell mondanom. Mama észrevett valamit, mert tegnap délután, midőn egyedül voltunk a szobában azt mondta nekem.

— Blanka! Ha Jenőnek talán komolyabb szándékai volnának veled, figyelmeztetlek, hogy nem adom beleegyezésemet e házassághoz. Jenő nagyon kedves, komoly jó fiu, de 1800 frt fizetésből a fővárosban, nem tudom hogy lehetne megélni. Javadat akarom s gondtalan jövőt biztositani neked. Ez szilárd elhatározásom, melyet semmiféle körülmények között nem fogok megmásitani. Hallgass egy kissé te is, a józan eszedre.

— Ezeket mondta a mama s még hozzá tette, hogy sokkal okosabban tenném, ha elfogadnám Csétrynek az udvarlását, ki jómódu földbirtokos, azonfelül egy előkelő fővárosi pénzintézetnek az igazgató tanácsosa, szóval olyan párti, mely valóban gondtalan jövőt biztosit nekem. Csakhogy mama avval már nem törődik, hogy boldog leszek-e egy vénülő férj mellett. Ezért mondtam én magának, hogy ne kérje meg kezemet a mamától, mert nem akartam a biztos kosárnak kitenni. Hanem tanácsoljon inkább valamit, mikép érhetünk czélt, Jenő. Én mindent megteszek, amit mond, mert én nagyon szeretem magát s nem akarok a másé, csak a magáé lenni, szólt Blanka odaadólag s a vadgesztenyék árnyékának védelme alatt hozzámsimulva, vállaimra hajtá szőke szép fejecskéjét.

— Tégy velem amit akarsz s én vakon engedelmeskedem neked — mondá ujjból csendesen, de határozottan, a leány, midőn szótlanul haladtam tovább.

Hiszen azt a szivtelen mamát, kinek önző czéljai vannak a leányaival, elvégre is reálehetne kényszeritem, hogy beleegyezését adja egyesülésünkhöz, csakhogy nekem akkor nem a legbecsületesebb utat lehetne választanom. Semhogy ilyen módon jussak boldogságomhoz, inkább várok egy darabig, talán sikerülni fog jobb nézetekre birni a mamát. Ezt megmondtam Blankának is, ki mitsem szólt, de ugy vettem észre, mintha nem elégitené ki elhatározásom.

— Tanácsolhat valamit, Blanka, szóljon kérem! Tagadólag ringatta fejét. Midőn a szállóhoz értünk, kezet fogtunk s ajkán egy könnyü mosolylyal kivánt — jó éjt.

Másnap már kora reggel sétáltam az esplanadon, czigarettázva s szemléive az üde arczu gyermeksereg vidám játékát. A sétány mindjobban benépesült. Egyszerre ismerős alak közeledik, Csétry, két hölgygyel, azok is ismerősök. Üdvözlöm őket s a karcsu szőke leány, könyedén, hidegen bólint szép fejével. Blanka volt a mamájával. Csak egy pillanatig gondolkoztam, azután mindent megértettem. Hiszen tekintetében ugy kifejezésre tudta juttatni e sokat mondó biztatást: „Felejtsd az édes álmokat“ . . . A következő perczben egy ujabb czigarettára gyujtva, tovább sétáltam, hivalgó gúnynyal tekintve a hölgyek vidám, mosolygó arczába.

Wezekényi Ernő.

HIREK.

— **Személyi hirek.** Dr. *Németh* Antal győrkerületi kir. főigazgató mult hétfőn este Kőszegre érkezett s itt több napon át kisgimnáziumunk egyes osztályaiban tett látogatást. Csütörtök este a gimnázium tanár-karának több tagjával az árvaházban tartott szinműelőadást tekintette meg és pénteken reggel a 8 órai vonattal visszautazott Győrbe. — *Porpáczy* János rendőrkapitány állapota az utóbbi időben rosszabbra fordult.

— **Plebánia adományozása.** A *Ferber* György nyugalomba vonulásával megüresedő róti plebániai javalomra a kegyúr, Esterházy Pál herczeg, *Mittermüller* József, felső-szénégetői plebános-helyettest mutatta be.

— **Jóváhagyva.** A város 1897. évi költség-előirányzata, valamint 1895. évi számadása a megyétől jóváhagyólag visszaérkezett.

— **Árvaházi szineszet.** Csütörtök este fél 6 órakor a helybeli *Kelcz-Adelffy*-féle árvaház állandó szintermében ismét két darab került előadásra és ezt az előadást dr. *Németh* Antal főigazgató és több gimn. tanár is végig nézte. *Szeget szeggel* volt az első, *Kuruzsló huszár* a második darab. A két egyfelvonásos szindarabot meglepő készültséggel adták elő az árvaház növendékei, kik közül kiváltak: Pozsogár Rezső, Böröndi Ödön, Jámbor György, Meláncsek Ferencz, továbbá Wunsamm Ferencz, Dampf Károly, Szathmáry Dezső és Kéry Károly, Schmidt Jenő, Garthner Elek, végül Elő Károly.

— **Országos vásár.** Minden kőszegi vásáron vagy eső esik, vagy havazik. Ezt megszokván, bizonyosra vettük, hogy az idei ádventi vásár is meghozza egyikét e csapadékformáknak, a mi be is következett. Vasárnapról hétfőre havazott s vásár napján szép fehérben tündökölt minden, még a sokadalom férfi-népének s bajusza is. Hideg volt. De a hideg daczára szépen gyűlekezett a vásáros nép. A reggeli vonat jó hosszan kigyózott be az állomásra, hol nagy tolongás támadt a kiszállásnál. A felső vidék részint gyalogszerrel, részint kocsin jött el, hogy téli és főleg karácsonyi vásárlásait megtegye. Egészben véve elmondható, hogy a vásár nem tartozik a rosszak közé. A ló- és marhavásár sem volt rossz. Felhajtottak 197 db lovat és 1332 db szarvasmarhát. Ezekből eladtak 156 db lovat és 647 db szarvasmarhát, tehát a felhajtott állatoknak majdnem felét.

— **Házasság.** *Heinz* Heide urhölgyet, néhai *Teutsch* Henrik unokahugát mult kedden vezette itt Kőszegen oltárhoz *Harkányi* Ede, szombathelyi kőfaragómester.

— **Kőszegi tüzoltók kürtjelzése.** A „Vasvármegyei Tüzrendészeti Közlöny“ most megjelent 11—12. számában olvassuk, hogy a vasvármegyei tüzoltó tanfolyam a vármegyei szövetségnek a kőszegi kürtjelzések alkalmazását fogja ajánlani. A kürtjelzéseket *Kirchknopf* Mihály kőszegi tüzoltó-főparancsnok mutatta be a tanfolyamon, mely a kőszegieket találta a leggyakorlatibbnak, legdallamosabbnak és legérthetőbbeknek, az országos szövetség által ajánlott kürtjelzést ellenben általában véve nagyon gyarlónak.

— **Halálozás.** *Feigl* Frigyes nyomdatulajdonos, a *Günser Anzeiger* volt felelős kiadója, f. évi deczember 14-én jobb létre szenderült. Becsületes törekvésü, munkás ember volt életében, ki egyszerü mesterember létére a kötélverés mellett a zsurnalisztikát is szolgálta, sőt az utóbbi időben tisztán ennek szentelte életét. Mint a *Bertalanffy*-féle fiók-nyomda vezetője 1873-ban német lapot, a *Günser Anzeiger*-t inditotta meg, az első helyi lapot adva ezzel az olvasó kezébe. Hat évvel később magához váltván a nyomdát, előbbi mestersége felhagyott és tisztán nyomdájának s a lapkiadásnak élt. Megállotta helyét akkor is, mikor 1881-ben versenytársa támadt *Leitner* Nándor személyében, ki akkor uj gyorssajtót rendezett be könyvkereskedése mellett és alig egy évi időközben két lapot, a *Kőszeg és Vidékét* és a *Günser Zeitung*-ot alapitotta. Az „öreg Feigl“ még kényesebb helyzetbe jutott, mikor 1885-ben a „fiatal Feigl“ vette át *Leitner* nyomdáját, mivel apa és fiu állott mint versenytárs egymással szemben s 1888-tól fogva második fiával, a mostani nyomdatulajdonossal kellett üzleti szempontból megkezdenie. Hogy megállhatta helyét, azt talán épen csak fiainak köszönhette, akik sohasem feledkeztek meg az apa iránt való kötelés tiszteletről és sok engedékenységet tanusitottak az öreg iránt. Tagadhatatlan azonban, hogy ő is szivós természetének mutatta magát és munka-kedvet megőrizte az utolsó időkig. A mikor erőinek hanyatlását érezte, körülbelül egy évvel ezelőtt, nyomdáját s lapja kiadó jogát Adolf fiának adta bérbe. Még ekkor is dolgozott, segitett fiának; de csakkamar egészen megtört és övéitől szeretetteljesen ápolva hónapokig szenvedett, mig végre a halál megkönyörült rajta. Földi maradványait mult szerdán általános részvét mellett kisérték ki nyugvó helyükre, a helybeli sirkertbe. A családi gyászjelentés a következő:

Feigl Frigyes nyomdatulajdonos f. évi deczember hó 14-én este 6 órakor hosszabb szenvedés után 74 éves korában befejezte tevékenydús, családjának szentelt életét. E pótolhatatlan veszteséget az alulirottak méltóan megrendülve tudatják minden rokonnal, jó barátival és ismerőssel. A drága elhunytnak földi maradványait f. évi deczember hó 16-án délután 3 órakor a gyöngyös-utczai 373. számu halottas házból a helybeli sirkertben helyezik örök nyugalomra. Kőszeg, 1896. deczember 14-én. Béke hamvaira! Özv. Feigl Frigyesné, szül. Petrik Julia, mint neje. Hermina, Henrietta, Frigyes, Gusztáv, Gyula, Lajos, Emilia, Adolf mint gyermekek. Rónai Frigyesné, szül. Kliegl Elza, Feigl Gusztávné, szül. Jonas Amália, Feigl Gyuláné, szül. Dik Ida, Feigl Lajosné, szül. Szentpétery Mariska, Feigl Adolfné, szül. Ströbl Bertha mint menyek. Rónai Frigyes, Rónai Elza, Rónai Nándor, Rónai Anna, Feigl Miczi, Feigl Frigyes, Feigl Margit, Feigl Helena, Feigl Sarota, Feigl Gyula, Feigl Irma mint unokák.

— **Halálozás.** Szerény visszavonultságban élt Chernel-utczai lakásában *Toperczer* Gizella franczia-nyelv- és

zongora-tanitónő, munkában és jó cselekedekkel töltve napjait. Évek hosszu során át volt ez így s akárhány fiatal leány, szegény és gazdag köszöni kiképzeset az alapos müveltségü, jótékony urhölgynek, ki e hó 15-én sokaktól áldva és megsiratva odaköltözött, ahonnan nincsen többé visszatérés. A tisztelet és szeretet, mely életében környezte, temetésén is meghatóan nyilvánult iránta. Városunk hölgyközönsége részéről nyilvánult az a legélénkebben

— **Pályázati hirdetmeny.** A kőszegi ipartestületnél a hivatal szolgai állás lemondás folytán megüresedvén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket alulirottnál f. é. deczember hó 30-ig beadják, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak. Megkivántatik, hogy a megválasztandó magyarul és németül olvasni és irni tudjon.

Kőszeg, 1896. évi deczember 12-én.

Mederl János,
ipartestületi elnök.

— **Ingatlanok forgalma a mult hetről.** A következő ingatlanok kerültek tkkvi átirás alá a mult heten. Néhai Gampert Lajos után örökösödés jogczimén a 77. hsz. 66. házsz. házból, ugy az 1657 (6113.—6114.) hsz. ingatlanokból örökhagyott illetett része, Gampert Lajos kőszegi lakos javára. — A 359. hsz. 231. sz. háznak 360. (7083.—7085.) hsz. ingatlanok $^2/_6$ része Edler János, Samu, Judith, kőszegi lakosok javára az elhalt Szaufnauer Györgyné s Edler Mihály után szinte örökösödés jogczimén. — Edler Sámuel kőszegi lakos javára 333 frt $33^1/_3$ kr. vételárban a kőszegi 359. és 360. hsz. a 231. sz. ház fele 7083. 7085 hsz. ingatlan $^2/_3$ része eladók Edler János és Edler Judith után.

— **Figyelmeztetés.** A posta- és távirdai hivatal a következő figyelmeztetést bocsájtotta ki: Tekintettel ama kedvezőtlen körülmenyre, hogy a jelenleg érvényben levő vasuti menetrendünk miatt a délutáni posta már $^1/_4$ 4 órakor lezáratik, s igy feladásra délután csak rövidke idő van, — nehogy a karácsonyi küldemények feladása torlódást okozzon, — s azon czelból, hogy a feladásra kerülő minél több csomag legyen továbbitható a délutáni postával is, fölhivom a közönség szives figyelmet arra, hogy csomag-felvétel f. hó 21-től kezdve 24-ig bezárólag, ezen napok déli 12 és 2 órája közti időben is fog eszközöltetni, tehát ki-ki saját érdekében is használja ki ezen időt. Továbbá a rendkivüli csomagforgalom könnyed és gyorsabb lebonyolitásának elősegitése czéljából: csomagolásra használjon jó minőségü anyagot, faládát, vesszőkosarat, erős csomagoló papirt, erős zsineget. Pénzt, ékszert más tárgyak közze ne helyezzen. A czimczédulát — ha ilyet használ — egészen ragassza a burkolatra az átkötő zsineg alá. Ha a burkolat minősége engedi, legjobb a czimet arra magára irni. Fatáblára, erősebb lemezpapirtáblára, ha alkalmaztatik a czimirat vagy czimczédula (egészen raragasztva), e tábla ugy erősitendő a küldeményhez, hogy attol el ne válhassék. A czimiratban legyen benn a néven kivül az állás, rang foglalkozás, a tüzetes lakásczim (kerület, utcza, hazszám) kisebb és hasonnevü helyeknél a megye, az utolsó posta is. A Budapestre és Bécsbe szóló küldemények tartalma tüzetesen kifejezendő („Essware“, „diverse“ kitétel elégtelen), a fogyasztási adó alá eső czikkek azonfelül darabszám, suly-ürmérték szerint is kifejezendők, pl. 2 drb. nyers liba, 3 kg. fris borjuhus, 1 liter vörösbor. Ausztriába — a megszállott tartományokba és a külföldre szóló csomagoknál egyébiránt a tartalom tüzetes megnevezése mindenkor kötelező.

Kőszegen, 1896. deczember 16.

Kir. posta- és távirdahivatal.

— **Jutalomjáték.** *Tarján* Erzsebet, a városunkban működő szintarsulat anyaszinésznője kedden tartja jutalomjátékát, mely alkalommal Csiki Gergelynek nagyhatásu darabja, *Bozóthi Márta* kerül szinre. A jutalmazandó a közönség pártfogását kéri.

— **Beküldetett.** Miután a városban az a hir kering, hogy tanitványaim az uj hangszereket, tudja Isten mily módon rongáljak, kötelességemnek tartom a t. cz. közönséget felvilágositani és megnyugtatni. En minden héten kétszer szigorú hangszer-vizsgálatot tartok és még eddig a legcsekélyebb hibát nem találtam, de anélkül is minden egyes tagnak a saját érdekeben van, a hangszerére vigyázni, mivel rövid idő alatt ugyis tulajdonává válik. Különben minden egyes tag szülője elvallalta a hangszerekért a felelősséget.

Kováts Ferencz,
karnagy.

— **Halálos esés.** *Szaufnauer* János helybeli sütő édesanyja, *Szaufnauer* Anna mult hetfőn a padlás lépcsőjéről oly szerencsetlenül bukott alá, hogy 48 órai kinlódás után meghalt.

— **Ifju halott.** Egy közbecsülésben álló családot és egyik laptársunkat megrendítő csapás sujtotta. Ifju *Pázmándy* Dénes, Pázmándy Dénes volt országgyülési képviselő, megyénk egyik nagybirtokosának fia és a *Dunántúl* felelős szerkesztője e hó 11-én Lussin-Piccoloból Budapest felé jövet a robogó vonaton meghalt. Csak 26 évet élt s ily fiatalon kellett itthagynia a szerető családi kört s komoly munkálkodásának terét. Holttestét a vonatból kiemelve a mentők a család József-utczai lakásába szallitották s ott teritettek ki. Onnan temették is e hó 14-én délelőtt nagy részvét mellett. A gyászszertartást *Szász Domonkos* reformatus püspök végezte. Jelen voltak: *Széll* Kálmán, ifj. *Teleki* Sándor gróf, *Pejacsevich* Gábor gróf, *Turenne* gróf budapesti franczia főkonzul, *Holló* Lajos, *Hojtsy* Pál, *Veszter* Imre, *Förster* Ottó országos képviselők és többen. A korán elhunyt földi maradványait átszállitották Baracskára s ott a családi sirboltban helyezték nyugalomra.

— **Holttest a patakban.** *Weisz* Ede rohonczi lakos elmebeteg egyén napokkal ezelőtt Rohonczról eltünt. Folyó hó 16-án a Kis Csömöte község határán keresztül folyó doroszlói patakban egy férfi hulla találtatott, melyben *Weisz* Sándor rohonczi lakos, eltünt *Weisz* Ede nevü testvérére ismert, ki valószinüleg a patakba csuszott a sikos úton s úgy lelte halálát a vizben. A holttetem szolgabirósági engedélylyel Rohonczra szallittatott

— **Nagy hajtó-vadászat.** *Szájbely* Gyula országos képviselőnk rohonczi vadászterületén mult csütörtök nagy hajtó-vadászatot tartottak, melyen Kőszegről is többen vettek részt. Három körben 680 nyulat hoztak teritékre és 3 foglyot. Vadászat után *Szájbely* kastélyában nagy ebéd volt, melyre nem vadászok és hivatalosak voltak.

— **Feloldott zárlat.** Városhodász és Hámor-Tó községekben a száj- és körömfájás miatt elrendelve volt zárlat feloldatott.

— **Torna-bál.** A *szombathelyi torna-egylet* saját czéljai javára Szombathelyen a Szabária-szálloda nagytermében január hó 16-án tornabált rendez, mely, a rendezőség működését tekintve, fényesnek igérkezik. A meghivókat már szétküldötték.

A szokások átalakulása.

Időszerü elmefuttatás, irta Dr. ***.

Mint Nitzsche szerint a fogalmak, azonképen alakulnak át fontos mindennapi élvezeti czikk használatánál a szokások is. Nemcsak orvosok, de felvilágosodott laikusok is mind jobban hangoztatják, hogy a modern életmód káros hatásai alól magunkat föl kell szabaditanunk és vissza kell térnünk az egyszerüségre és természetszerüségre, mely legbiztosabb óvszer a betegségek és egészségünkre káros behatások ellen. Ezen intelmek nem hangozhattak el meghallgattatás nélkül. Az egészségtan, mint az orvosi tevékenység ama fontos ága, mely betegségek keletkezésének megakadályozására van hivatva, mindig a legnagyobb buzgalommal fáradozott azon sajnálatos szokások leküzdésén, melyek egyedüli okai annak, hogy az „élvezeti czikk“ ártatlan elnevezése alatt lappangó méreg bevitetik az emberi szervezetbe.

Ezen küzdelem első sorban a szesz és dohány — ujabb időben: a kávéméreg (coffein) fölfedezése óta pedig a babkávé ellen is irányul. Ezen mérgekkel, melyekhez még az opium, haschisch stb. is sorakoznak, ijesztő mervben élnek vissza, pedig általánosan ismeretes, hogy ezek nemcsak egyesek egészségét tették tönkre, de egész népek erkölcsi elzüliését is eredményezték.

Kiváló orvosok*) és vegyészek tudományos kutatásai kideritették, hogy a babkávénak két irányban van káros hatása, és pedig egyrészt sulyos emésztési zavarokat idéz elő, másrészt kártékonyan hat az idegrendszerre, mik eleinten izgatottságban és következményeikben bénultságban nyernek kifejezést. Gyomornyomás, székrekedtség, gyomorégés, szédülés, főfájás, a kezek reszketegsége, félelem és beteges ingerlékenység majdnem minden esetben a kávé állandó élvezését kisérő jelenségek. Világos, hogy ily körülmények között a táplálás szenved és a működő erő apad. A ki valaha csenevész gyermekeket, ideges, megviselt férfiakat sápadt leányokat megfigyelt, kiknek minden orvosi szerrel daczoló beteges állapota a kávé élvezet végzetes szokásának következménye, azelőtt okvetlen felcsillanhatott a vágy: vajha feltalálhatnék egy a babkávét teljesen helyettesitő tápszer. Ezen kivánalomnak, mely idővel nélkülözhetlen szükségeséggé érlelődött, segitségére jött egy ujonnan keletkezett iparág: a maláta-kávé előállitása, melynek kitünő készitését egy hazai gyártelep büszkeségünkre, dicséretre méltóan eszközli. Ezen gyártmány nyersanyaga: a buzához legközelebb áll. Az árpa értéke maláta-kávévá való átváltoztatás (száritás-piritás) által többszörösen fokozódik. Első sorban nagy mérvben növekszik tápértéke, mivel a csiráztatási folyamat kevésbé emészthető keményitőt dextrin is czukorrá változtatja, oly testekké, melyek az emberi szervezet javára tökéletesen értékesithetők; másodsorban sokkal kellemesebb izt nyer.

Dr. Mannsfeld M. ur, az ismert vegyész, a bécsi táp- és élvezeti czikkek vizsgáló intézetének vezetője, ki a maláta-kávét vegyelemezte, ugy is állitja azt oda, mint a maláta összes kiváló alkatrészeinek kivonatát, a mennyiben a valódi tápláló anyagoknak egész összegét magában foglalja. Végül még abban rejlik a maláta-kávénak különösen becses előnye, hogy mindazon értéktelen (különösen cellulose) alkatrészektől mentes, melyeket más gabonanemüekből készült tápszerek az emésztő szervekbe belevisznek. Csakis ezen tulajdonsága magyarázhatja meg azt, hogy oly gyermekek s oly gyomorbeteg felnőttek is, kik különben semminemü más tápszert meg nem emésztenek, a maláta-kávét könnyen megemésztik.

A babkávé tápértékéről ellenben azt mondja Dr. Smitta Ludwig, tanár udvari tanácsos segédje Bécsben, hogy egy babkávéfőzetnek általa megejtett vegyelemzése tisztára megállapitotta, hogy az minden legkisebb tápanyagot is teljesen nélkülöz. Ha a babkávénak ennek daczára tápértéket tulajdonitanak, ugy az csakis a hozzáadott tejben rejlik. Ezen tévedéshez különben az is hozzájárulhatott, hogy a babkávé hatását félreértették. A babkávé ugyanis az idegrendszernek ugyszólván ostorát képezi, a mennyiben az inakat tevékenységre ingerli: ezen körülményt az erők fokozásának tekintik, amit azonban csakhamar annál nagyobb kimerülés és elgyengülés vált föl. Ugyanaz áll a babkávé által előidézett kellemes fölhevülés és kedvre derülésre is. Épen az ilyen egymásután jelentkező ingerek a központi idegrendszerre eredményezik annak korai kimerülését és végül megbénulását. Ellenben a malátakávé a jóllét érzését kelti a nélkül, hogy izgatólag vagy nyugtalanitólag hatna. Továbbá mint élvezeti czikk bir azon sajátos előnyökkel, melyek kellemes izében és azon teljesen ártalmatlan derüben rejlenek, melylyel az emberi testre hat.

Ily jeles tulajdonok egyesitő erejénél fogva a „maláta-kávé“ önként vonta magára az orvosi kar élénk érdeklődését, annál is inkább, mert róla bebizonyosodott, hogy véreszegénység, általános elgyengülés és idegesség, különösen pedig emésztési zavarok eseteiben egyenesen gyógyitó erővel bir, a minthogy ily fajta makacs esetekben igen gyakran tapasztalták, hogy a maláta-kávé használata következtében a bajok aránylag rövid idő alatt csökkentek, sőt teljesen megszüntek.

Előrelátható volt, hogy a babkávénak tudományilag bebizonyitott előnyei sem lesznek képesek a babkávé élvezet meggyökeresedett szokását azonnal megszüntetni. Ez csak lassan volt elérhető még akkor is, ha sikerül a maláta-kávénak is azt az illatot kölcsönözni, melyet a nép a századokon keresztül való élvezet által a babkávénál annyira megszokott, hogy már szinte nem nélkülözhet. És ime néhány év előtt eme nehéz probléma is megoldatott. A müncheni hires tanár és titkos tanácsos: Pettenkoffer assistensének, az ismert vegyésznek: Trillichnek sikerült a kávénövényből oly kivonatot késziteni, melylyel a maláta-kávénak bámulatos tökéletességgel a babkávé aromáját és izét kölcsönözte. Azonban a „Kathreiner“ czégé azon érdem, hogy ezen találmánynak nagy jelentőségét fölismerte és a Kathreiner-féle gyártelep jelenlegi müszaki vezetőjének: Trillichnek módszerét nagyszabásu üzembe vette. A kereskedelemben „Kneipp-kávé“ jelzete alatt ismeretes Kathreiner-féle maláta-kávénak gyárszerü előállitása által ezen czég egy uj, hatalmas iparnak megteremtője lett, mely Németország és Ausztria-Magyarország határain messze tulterjed és magának immár az emberi cultura legtávolibb pontjain kilencz nagy gyárban otthont teremtett.

Minden őszinte emberbarátnak örömmel és elismeréssel kell üdvözölnie egy igazán jó ügynek ilyetén nem is sejtett, példátlan sikerét. Remélhetőleg nincs már messze az idő midőn az izletes és egészséges Kathreiner-féle maláta-kávé minden háztartásban és minden család asztalánál meghóditja az őt megillető helyet. Mert a ki csak megkisérli a babkávé káros hatását a Kathreiner-féle maláta-kávé egyrészének hozzávegyitésével gyöngiteni, nemsokára megérzi már ily vegyitéknek is kellemes és jótékony következményeit, és talán, a mint a gyár gyakran meg is történt, idővel odajut, hogy a tiszta maláta-kávét előnyben részesiti. Ekkor fog sikerülni a babkávé teljes számüzetése a közegészség, a népjólét és a hazai mezőgazdászat javára. Erre kellene mindenkinek saját körében tehetsége szerint, különösen a háziasszonyok és anyáknak törekedniök.

*) Többek között Virchow tanár Berlinben; Dr Meudel Essenben. Dr. Lutze egészségügyi tanácsos; Dr. Almquist E.; Dr. Bardall New-Yorkban: Graham Sylv. tanár Londonban; Brillat-Savarin tanár Párizsban; Binz C. tanár Bonnban, Dr. Faye F. C. tanár Christiániában; Aubert: Frerichs; Lehmann-Häring; Petersen; Schroff stb. stb.

Selyem-damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines **Henneberg selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállitva mintákat postafordultával küld: *Henneberg G.* (cs. és k. udvari szállito) *selyemgyára Zürichben.*** Svajczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettnek.

Köszönet-nyilvánitás.

Feigl Frigyes,

nyomdatulajdonos

gyászos elhunyta alkalmával oly megható módon nyilvánult családunk iránt a közönség részvéte, hogy nem mulaszthatjuk el legmélyebb köszönetünket és hálánkat e helyen is kifejezésre juttatni. Különös köszönettel adózunk az énekkarnak és koszoru-adományozóknak, akik drága halottunk emlékének oly kifejezésteljesen áldoztak. Köszönet mindezért

Kőszeg, 1896. decz. 18-án.

A gyászoló család.

Mindenki találhat

alkalmas, csinos, hasznos, olcsó és diszes ajándék tárgyakat **Kőszegi József** karácsoni kiállitásában; különösen sok levélpapir diszes dobozokban, képeskönyvek, bronztárgyak, játékok és babák.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghülésekél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Csak 4½ frtért

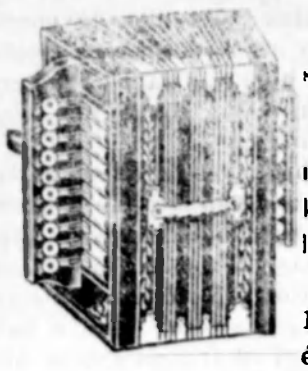

szállitom világhirü

„Bohemia“

nevü vonó-harmonikáimat hosszu kelepel és valódi gyöngyház-táblácskákkal.

A hangszer kettős fuvóval, 11 rétü erős bőrrel és ezen erős ércz-sarokvédőkkel van ellátva.

A hangok egyes lemezeken vannak elhelyezve, minéfogva a harmonika nagyszerü hangot ad.

40	hangos	2 sorozatos	15½ × 33	cm. nagys.	= 3½	frt
60	„	3 „	17 × 34	„ „	= 5½	„
80	„	4 „	17½ × 34½	„ „	= 6½	„

Ontanulásra való utasitás ingyen Szállitás és csomagolás 60 kr. Illusztrált árjegyzék ingyen.

Schuster C. A. vonó harmonika-kesztiö. **Graslitz.**

Szétküldés utánvétellel. — Átcserélés megengedtetik.

Összeköttetés elárusitókkal kerestetik.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1896. december 28-án.

Magy. kir

jótékonycélu államsorsjáték

fönyeremény 60,000 frt.

Az összes nyeremények összege 160,000 frt.

Sorsjegyek á **2 frtért** kaphatók a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, felemelet), a hova a megrendelt sorsjegyek ára postutalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lotto-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

Magy. kir. lotto-igazgatóság.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy özv. **Csácsinovits Mária** végrehajtatonak **Csácsinovits Josefa** ferj. **Francsics Ferenczné** végrehajtást szenvedő elleni 140 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Füsthegy községben fekvő a füsthegyi 9 sz. tjkvben. A I. 9 hrsz. alatt és 9 házsz. alatt felvett ház és kertre 189 frtban a füsthegyi 37. sz. jkvben felvett A. I. 1—17 sorsz. ⅛ telki ingatlanokból **Csácsinovits Josefát** illető felerésze az árverést 441 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1896. évi deczember hó 30-ik napján d. e. 10 órakor Füsthegy község birája lakásán

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-at vagyis 18 frt 90 krt. és 44 frt 10 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1896. évi október hó 15 én.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tisztelt választó polgárok!

Tudva van, hogy a választások

karácsonyi és ujévi ajándékokra

nézve t. évi deczember elsejétől egész 1897. év január elsejéig tartanak, választó-joga van minden magyar és nem magyarnak. Felhivom a t. választó közönséget, hogy saját érdekében a jogát

Baron Jakabnál

uri- és női divatüzletében,

Kőszegen, Király-ut, (a takarékpenztár épületében)

gyakorolja, mert csak az ott választott czikkek felelnek meg teljesen hivatásunknak.

A jelöltek elve: **czélszerüség, tartósság** és **olcsóság!**

Tisztelettel

A fenti czég,

mint végrehajtó bizottság.

Egy finom női ruhára való posztó	3 frt	50 kr.	
Egy loden „ „ „ „	2 „	50 „	
Egy parget „ „ „ 1·50, 1·75,	2 „	10 „	
Egy vég 32 rőfös finom vászon	4 „	50 „	
Egy vég 30 rőfös finom vászon	4 „	50 „	
Egy finom sealskin karmantyu	1 „	40 „	
Egy finom jäger ferfi ing	— „	80 „	
Egy pár finom női és uri classe keztyü, béleli	1 „	— „	

„KÉPES CSALÁDI LAPOK.“

A legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap!

Megjelenik minden héten bő irodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön bekötheto regénymelléklettel.

Havonként kétszer „Hölgyek Lapja“ czimü félives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudositással.

A „Képes Családi Lapok“ olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve elvezettel olvashatja.

A „Képes Családi Lapok“-ba a régi és ujabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A „Képes Családi Lapok“-nak regényei, elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költemenyei kedélynemesitő olvasmányok. Irányczikkeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb czikkei pedig tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok“ minden évben egy regényt ad mellékletül, még pedig czinos szines boritékkal, éves előfizetőinek.

A „Képes Családi Lapok“ boriteka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetői dijtalanul közölhetik gondolataikat az „előfizetők postájában.“

A „Képes Családi Lapok“ képei lehetőleg alkalomszerüek, diszesek és tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok“ 1897. január első számával XIX ik évfolyamába lép.

Ez ujévi számában következő érdekes és kiváló közlemények jelentek meg:

Csendes világ, regény Benczúrné Bujza Lenkétől; **Évfordulón**, költemény, Jambor Lajostól; **Régi történet**, beszély, Lauka Gusztávtól; **Hogyan ruházkodjunk télen?** orvosi czikk, dr. Fodor tanártól; **Bál után**, vig monolog, Oláh Györgytől; **A költö**, költemény, Rudnyánszky Gyulától; **Boldog ujévet!** eletkép, Mericzayné Karossi Irmától; **Megnyugtató történet**, freskó, Krudy Gyulától; **Én is!** regény Tolnai Lajostól.

Mutatványszámokat bármikor szivesen küld A **„KÉPES CSALÁDI LAPOK“** kiadóhivatala **Budapest. Vadász-u. 14. saját házában.**

Előfizetési árak

a **„KÉPES CSALÁDI LAPOK“**-ra a *„Hölgyek Lapja“* czimü divatlappal és a regénymelléklettel együtt:

Egész évre	6 forint.
Fél évre	3 forint.
Negyedévre	1 forint 50 kr.

Figyelmeztetés.

A ki 3 uj előfizetőt gyüjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Kérjük az előfizetések megujitását, s lapunknak az ismerősök köreiben terjesztését.

A ki az egész evre szolo hat frtnyi előfizetesi összeget 80 kr. csomagolási es postaszállitasi dijjal együtt egyszerre beküldi, annak elismeresül 4 regényt küldünk; a ki a 3 frt előfizetesi összeget 40 kr. csomagolási es postaszállittást dijjal egyszerre beküld, annak két regenyt küldünk elismeresünk jeléül, es a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedevi előfizetési dijat 20 kr. csomagolasi és postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadohivatal egy regényt küld jutalmul.

Előfizetéseket (*a hónap bármely napjától*) elfogad a **„KÉPES CSALÁDI LAPOK“** kiadóhivatala. **Budapest, Vadász-utcza 14. szám.**

Pilnay-féle

Bazár!

(Kőszeg. főtér.)

Minden

Diszáru és nürnbergi játékczikkek.

Ezen czikkek elárusitás felnagyása végett

nagyon olcsón adatnak el.

A legszebb öröm

egy gazdagon

diszitett karácsonyfa.

Bámulatos olcsó pompás diszitményeket, melyek minden évben ismét felhasználhatók, — ajánl a régi jó hirnévnek örvendő, többszörösen kitüntetett czég:

Bisenius Ferencz Károly

Bécs, I. Singerstrasse 11. sz.

Kérem a czimet pontosan megfigyelni, hasonhangzásu czégekkel semmi összekottetesem nincs, fiók üzletem sehol sincs.

Egy 100 drbból álló gyüjtemény pompás karácsonyfadisz, plastikus karácsonyfaemberrel 2 frt 75 kr.

Egy 120 drbból álló gyüjtemény bason-diszitmény nagy brillans-csillaggal 3 frt 75 kr.

Egy 150 drbból álló gyüjtemény. Diszitmények egy plastikus lebegőangyallal selyemruhában és harsonával 6 frt 75 kr.

Karácsonyfa-mignon-lampácskák. 25 drb. különféle alakunak, arany ezüst és azinekben 1 frt.

Szab. gyertyatartók, tuczatonkint 8, 18, 30, 48, 60 és 75 kr.

Pompás ragyogó angyalfürtök aranyban, ezüstben és azinekben á 10 és 16 kr. **Szab. karácsonyfamoha** csomagonkint arany vagy ezüstben 30 kr.

Legfüzérek aranyban, ezüstben vagy broncebau 10 mt. 75 kr.

Hóvatta dupla csomagolás 12 kr.

Jegszövetek 15 kr.

Igen értékes összállitás **juxe lotterie és tombolák** részére fő- és melléknyereményekkel, nyereményenkint 5 krtól felfelé.

Veszelyelküli szalontüzijátekok, karácsonyra és Sylvester estére, gyüjteményenkint 60 kr. 1 frt 20 kr. 2 frt 50 kr. és 4 frt.

Különleges árjegyzék ingyen.

Életnagyságu

arczkép

krétarajzban

Legszebb szobadisz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék

karácsony és ujévre.

Egy legujabb módszer segitségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készitek nő-eszes kivitelben, eddig még soha el nem ért tökeletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kohn Dávid, Budapest, Károly-körut 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.